

Redactie:

D. Roethof-Ensing
Spinozalaan 283
Voorburg (Z.H.)
Telef. (070) 86 54 66

✕

Administratie:

Oudegracht 152
Utrecht

✕

Versijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.— per jaar

JULI-AUG. 1964
13e JAARGANG

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E

Bladz.

HUMANISTISCH VERBOND

Internationaal bezoek	89
Een Amerikaan voor de radio	89
Hulp aan emigranten	89
Excursie met journalisten	89
Aktie voor ontwikkelingshulp	89
Herdruk	89
Benoemingen raadslieden	89/90
Herbenoemingen docenten	90

..

"HUMANITAS"

Internationaal contact	90
De Gerepatrieerdenzorg	90
Gewestelijke Bureaus	90
Nieuwe aanstellingen	91

..

STUDENTENVERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG "SOCRATES"

Congres over "Jeugd en Humanisme"	91
Najaarscongres	91
Technische Hogeschool Twente	91

..

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE P.v.d.A.

Jaarvergadering	91
Vernieuwing	91/92

..

INTERNATIONAAL NIEUWS

Onderzoek van de Humanistische Unie 92

..

RADIOLEZINGEN

Radiolezingen in de maand augustus voor de V.A.R.A. 92

..

VAN ALLE KANTEN

Stenen voor brood op t.v. (Brabants Nieuwsblad, Volkskrant, Het Vaderland, De Nieuwe Dag)	93/94
Een ingezonden stuk (Trouw)	94
Kerkelijk contact met intellectuelen (Utrechts Nieuwsblad)	95
"Ratio" in de belangstelling (Alg. Handelsblad)	95
Brbants Volkshogeschool (De Stem)	95
Congres Humanistische en Ethische Unie (Deventer Dagblad)	96
Zoekers naar waarheid (Vrij Nederland)	96
Nieuw Militair Tehuis geopend (De Noord Ooster)	96/97

..

HUMANISTISCH VERBOND

Internationaal bezoek

Enkele deelnemers aan de vergadering van de Board van de International Humanist and Ethical Union, gehouden te Utrecht op 11 en 12 juli, hebben een dag daarna bezoeken gebracht aan het vakantie- en conferentiehuys "De Ark" te Nunspeet en het tehuis voor militairen te 't Harde. Dit waren de beide Amerikaanse vertegenwoordigers, de heren Tolbert H. McCarroll van de American Humanist Association en J.F. Hornback van de American Ethical Union. De derde gast was de heer J. Guhathakurta uit Oost Pakistan.

Een Amerikaan voor de radio

Van de gelegenheid, dat de heer McCarroll, organisatie-secretaris van de American Humanist Association, tijdens de vergaderingen van de humanistische internationale in Nederland was, werd gebruik gemaakt door hem in een vraaggesprek met de tweede voorzitter van het Verbond, J. Bijleveld, voor de radio het een en ander te laten vertellen over de positie van de humanisten in de Verenigde Staten.

Hulp aan emigranten

De emigratie-commissie van het Verbond heeft bericht ontvangen, dat de American Humanist Association, één van de beide humanistische organisaties in de Verenigde Staten, bereid is om op verzoek van de commissie aan emigranten en a.s. emigranten hulp te bieden. Deze hulp kan in bepaalde gevallen zelfs bestaan in het zgn. sponsorschap, waardoor de emigrant de V.S. kan binnenkomen.

Excursie met journalisten.

Een bezichtiging van verschillende instellingen met een mogelijkheid tot zo ruim mogelijke gedachtenwisseling, waaraan een aantal journalisten van grote bladen zal deel nemen, vindt plaats op 19 oktober. De eerder gemaakte afspraak voor een vroeger bezoek moest vervallen.

Aktie voor ontwikkelingshulp

Het plan om in het kader van de ontwikkelingshulp een eigen plan door humanistische organisaties te doen uitvoeren, zoals dit op een persconferentie in april openbaar werd gemaakt, bevindt zich thans in een verder stadium van uitvoering. Gedurende de laatste drie maanden van dit jaar zal een beroep op leden en belangstellenden voor steun gedaan worden, o.m. door de uitgave van een speciaal nummer van het ledenblad In en Om.

Herdruk

Ter perse is een herdruk van de brochure "Dit wordt gedaan", waarin een overzicht wordt gegeven van het werk van het Humanistisch Verbond.

Benoemingen raadslieden

Het hoofdbestuur hechtte zijn goedkeuring aan de benoeming van mevrouw J.K. Nuyt-Jans te Amsterdam als plaatselijk geestelijk raadvrouw en van

mevrouw F. Martijn-Fierlier te De Bilt als raadsvrouw voor Geriatrische Inrichtingen. Tevens werden een viertal raadslieden benoemd voor de Telefonische Hulpdienst Amsterdam.

Herbenoeming docenten

Als voorlopig docent voor het vormingsonderwijs zijn door het hoofdbestuur de reeds in functie zijnde personen opnieuw benoemd.

. . .

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK

"H U M A N I T A S"

Internationaal contact

De afgevaardigde van de American Humanist Association, Tolbert H. McCarroll, heeft van zijn bezoek aan de jaarvergadering van de I.H.E.U. gebruik gemaakt om een bezoek te brengen aan bevriende organisaties en met hen over zaken van gemeenschappelijk belang te praten. De heer McCarroll heeft met een aantal staffunctionarissen van Humanitas gedurende een ochtend op bijzonder geanimeerde wijze van gedachten gewisseld over de hulpverlening aan medeburgers in nood; met de nadruk op de buitenkerkelijkheid. Het was voor de staf van Humanitas ook een aangename bijkomstigheid nu van geestverwante zijde wat te horen over de sociale problematiek in de U.S.A.

De Gerepatrieerdenzorg

In het laatste nummer van "Van Mens tot Mens" werd in een artikel aandacht besteed aan het afscheid van mevrouw Ch.A.Ottow-Loen als landelijk secretaresse van Gerepatrieerdenzorg. Dit afscheid is belangrijk, omdat het samenhangt met de geleidelijke liquidatie van deze bijzondere tak van hulpverlening. Er blijven nog enkele raadgevende functionarissen voor Gerepatrieerdenzorg-zaken bij de particuliere instellingen achter als adviseurs. In het algemeen kan door de particuliere organen voor maatschappelijk werk met de nodige voldoening worden teruggezien op de jaren waarin een groot aantal vrijwillige en beroepsmedewerkers hun gerepatrieerde landgenoten hebben begeleid op de lastige weg naar integratie in het voor velen onbekende en kille Nederland.

Gewestelijke Bureaus

Het gewest Friesland van Humanitas heeft een huis gekocht in Leeuwarden om daarin te vestigen: het eigen kantoor, het kantoor van het uitvoerend apparaat voor gezinsvoogdij in het gewest Friesland, en het bureau van de afdeling Leeuwarden.

Het gewest Noord Holland heeft in Haarlem kantoorruimte gehuurd om daarin zijn beide provinciale functionarissen, de administratie en, evenals het gewest Friesland, zijn uitvoeringsapparaat voor gezinsvoogdijzaken te vestigen.

Nieuwe aanstellingen

De heer J. van Eck trad op 15 juli in dienst als maatschappelijk werker voor het gezinsvoordijwerk in het gewest Friesland en voor het algemeen maatschappelijk werk in de afdeling Sneek.

Mejuffrouw C.P. Leschot treedt op 1 september a.s. in dienst bij de afdeling Hilversum als maatschappelijk werkster voor het algemeen maatschappelijk werk.

..

STUDENTENVERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG

"S O C R A T E S"

Congres over "Jeugd en Humanisme"

De S.V.H.G. "Socrates" is met de Humanistische JongerBeweging uit België plannen aan het voorbereiden om in de loop van het volgende jaar een congres te organiseren over Jeugd en Humanisme met de humanistische jongerenorganisaties uit de Benelux.

Najaarscongres

Het Najaarscongres dat ditmaal door de afdeling Amsterdam georganiseerd zal worden, zal midden november plaats vinden. Het onderwerp zal zijn: Wetenschap en Ethiek.

Technische Hogeschool Twente

Een schrijven is gericht aan de studentendecaan van de Technische Hogeschool Twente, waarin instemming werd betuigd met het plan een algemeen geestelijk centrum aldaar op te richten in plaats van vele levensbeschouwelijke verenigingen. Indien deze plannen geen doorgang vinden, is verzocht toestemming te verlenen bij de kennismakingsperiode aanwezig te mogen zijn, teneinde tot een humanistische vereniging of dispuut te kunnen komen.

..

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE P.v.d.A.

Jaarvergadering

De jaarvergadering van de H.W.G. zal worden gehouden op zaterdag 31 oktober a.s. in het gebouw Amershof te Amersfoort. Aanvang 10.45 uur, einde 15.00 uur.

"Vernieuwing"

Het orgaan van de H.W.G., juni/julinummer bevat een hoofdartikel van redakteur K. Timmerman over "Kentering in de katholieke wereld in opspraak".

Hij bespreekt daarin de huidige ontwikkelingen binnen het katholicisme en de relatie van het katholicisme tot zijn aanrakingswereld. Na bijna 2000 jaar acht hij dit een adembenemend belangrijke verandering, die zich baanbreekt.

Henri Sandberg is in dit nummer weer aan het woord ditmaal over Goya, die niet het woord maar het beeld gebruikte om te zeggen wat hij dacht. Dan kunt u er een artikel in lezen van dr. G. Stellinga over taak, plaats en functie van de openbare school, die een "open school" moet zijn.

Drs. Th. Hogendorp leidt ons in in een probleem, waar onze tijd nadrukkelijk mee heeft te maken: tot welk type mens behoort U?

En vanzelf is er weer de rubriek "Dingen van de Dag".

Proefnummers beschikbaar: Haagweg 210, Leiden.

..

INTERNATIONAAL NIEUWS

Onderzoek van de Humanistische Unie

In de Süddeutsche Zeitung van 29 mei troffen wij een bericht aan uit München, waarin geschreven wordt over een onderzoek op Beierse scholen verricht door "Die Humanistische Union". Men ging uit van de vraag: welke voordelen hebben leerlingen en onderwijzers er van wanneer in alle volkscholen jongens en meisjes onderwijs krijgen onafhankelijk van het feit tot welke confessionele groep zij behoren?

"Die Humanistische Union" komt daarbij tot de conclusie dat men tot een veel doelmatiger verdeling van leerlingen, onderwijzers en schoolruimte komt, als wordt afgezien van indeling naar geloof.

Het negende schooljaar bijvoorbeeld, dat in de herfst van vorig jaar nog pas in één procent van de scholen kon worden ingevoerd, kan volgens genoemd onderzoek bij een betere verdeling op alle door de Union bezochte scholen wel worden ingevoerd.

Ook werd gepleit voor grotere vormingskansen voor het schoolkind, die beter tot hun recht zouden komen wanneer men tot een meer efficiënte verdeling van schoolruimte, onderwijzers en leerlingen zou overgaan.

..

RADIOLEZINGEN

Radiolezingen in de maand augustus voor de V.A.R.A.

9 augustus	9.45 uur	Kwee Swan Liat	"Humanistisch toekomstbeeld"
16 augustus	9.45 uur	Libbe van der Wal	"Bijblijven?"
23 augustus	9.45 uur	A. Katan	"10% en nog wat?"
30 augustus	9.45 uur	C.H. Schonk	"Als buitenkerkelijken echt samen praten"

..

VAN ALLE KANTEN

Stenen voor brood op t.v.

Natuurlijk werd veel aandacht gewijd aan de VARA-t.v.-uitzending op 2 juli j.l.; uit een korte bloemlezing hieronder moge blijken dat deze uitzending over het algemeen veel waardering ondervond.

Het Brabants Nieuwsblad van 3 juli schreef onder meer:

" De geestelijke verzorging in het leger vanwege het Humanistisch Verbond werd aan de orde gesteld in de uitzending "Stenen voor brood". We kregen dus informatie inzake de sfeer en de bedoelingen van de humanistische verzorging, die hier uitdrukkelijk ongodsdienstig werd genoemd door de hoofdredacteur, de heer H.J.J. Lips. Voorts was er een discussie over de betekenis van de humanistische geestelijke verzorging en de mogelijkheden van samenwerking met protestanten en katholieken. Een heel waardevol en tolerant gesprek, vonden we, waarbij van katholieke zijde de hoofdvoortaalmoezener L. Goossens de woordvoerder was."

De Volkskrant (3 juli) merkte op:

" In goede harmonie hebben donderdagavond drie geestelijke verzorgers uit het leger, - een protestant, een katholiek en een humanist. - gesproken over het omstreden onderwerp van de humanistische verzorging in het leger. Er bleek een reële basis voor gesprek tussen hen aanwezig. De humanistische woordvoerder bleef zijn bezwaar tegen de uitdrukkelijke aanmelding voor humanistische verzorging handhaven; de beide anderen bleven staan op het onderscheid tussen hun werk en dat van de humanisten. Maar de kleine bevrijding kreeg toch ook zijn kans: men wilde elkaars gesprekspartner zijn, en dat is altijd menselijker, dus ook per definitie christelijker, winst."

Het Vaderland (3 juli) schreef:

" Aan het begin van deze VARA-avond had Pier Tania de hoofdvluchtmacht-predikant ds. A.C.J. van der Poel en de Hoofdvoortaalmoezener dr. L.A. M. Goossens aan tafel gelokt met de heer H.J.J. Lips, hoofdredacteur namens het Humanistisch Verbond om nu eens rustig te spreken over de zojuist verkregen plaats van de laatstgenoemde en zijn medewerkers op terrein van de geestelijke verzorging bij de Nederlandse Strijdkrachten. Natuurlijk bleven bij zoveel hoofden ook zoveel meningen overeind, al leverde Tania's slotsom dat het bereiken van dit nieuwe stukje geestelijke vrijheid in elk geval winst betekent bij de heren een eenstemmig knikje op. En om die persoonlijke impressie (meer kan dit niet zijn) nog even door te zetten: het was alsof de voortaalmoezener de nieuwe toestand aanmerkelijk geruster bezag dan de dominee, die zich er nogal sterk bij betrokken voelde en die deze gegrepenheid onder meer tot uitdrukking bracht in de woorden: "Wanneer ik met humanisten praat, ben ik naar mijn gevoel altijd bezig met het eerste gedeelte uit de geschiedenis van de Verloren Zoon". Geen man, zo te zien, die gemakkelijk van zijn voetstuk komt, ds. Van der Poel - al was het natuurlijk nog interessanter geweest als wij hier ds. Bos hadden gezien, wiens uitspraak "Stenen voor brood" mede aanleiding tot dit gesprek was geweest, en in ieder geval tot de titel van de uitzending."

De Nieuwe Dag (Amsterdam, 3 juli) had als commentaar:

" De VARA was de KRO gisteravond een "kentering" (vanavond derde en laatste uitzending) voor, waar het haar uitzending over de geestelijke (ongodsdienstige) verzorging van onze strijdkracht betrof, een vernieuwingsbeweging, welke ook door derden met meer begrip wordt tegemoet getreden dan in het verleden het geval was. Hoofdraadsman Lt. Kolonel Lips omschreef een en ander als een ongodsdienstige verzorging, welke start bij de mens en zijn menselijke mogelijkheden. Een binding met Boven is er niet bij, maar niettemin konden ds.v.d.Poel, hoofdvluchtmacht-predikant en hoofdvlootaalmoezenier Goossens deze verzorging positief waarderen vanuit het humanitaire aspect. Ook de niet-kerkelijke moderne mens kan immers in moeilijke levensomstandigheden komen te verkeren en daarvoor wordt nu toch maar gewerkt. "Wij helpen de geestelijke krachten, die wij aanwezig voelen, mede tot ontwikkeling brengen", aldus hoofdraadsman Lips.

Op grond van deze uitspraak meende hoofdvlootaalmoezenier Goossens, dat deze ongodsdienstige verzorging dan wel eens het voorportaal zou kunnen zijn tot de godsdienste verzorging. Zowel de predikant als de aalmoezenier achtten het dan ook van belang, dat zij de humanistische verzorgers als gesprekspartners in het leger ontmoeten.

"De stenen voor brood", welke ds. Bos blijkens een schrijven aan legerpredikanten door de humanistische verzorgers ziet uitgedeeld, konden door ds. v.d. Poel en aalmoezenier Goossens niet "verteerd" worden. Deze negatieve zienswijze werd door hen in geen enkele opzicht gedeeld."

Een ingezonden stuk

Om de zaak af7ronden plaatsen wij nog een ingezonden stuk uit Trouw van 25 juli. 7te

" Met de bekende uitdrukking "stenen voor brood", wordt de kwestie van humanistische geestelijke verzorging in leger, vloot en gevangenis afgedaan. Maar men dient er meer ernst mee te maken! In de afgelopen oorlog hebben niet alleen christenen, maar ook buitenkerkelijke humanisten zich verzet en heus niet alleen uit nationalistische gevoelens, maar omdat het ging om zedelijke en redelijke waarden. En het is toch nauwelijks denkbaar dat deze zelfde humanisten, dat ditzelfde humanisme opeens géén besef van onvervreembare zedelijke waarden meer zou hebben, nu het er om gaat losgeslagen en ontspoorde mensen in leger, vloot of gevangenis bij te staan.

De slogan "Stenen voor brood" brengt het probleem van kerk en humanisme niet verder. 't Betekent op zijn hoogst dat we gezapig naast elkaar verder leven, waarbij men niet beseft wat het zeggen wil, dat er nog een humanisme met bindingen aan zedelijke waarden is. Dit buitenkerkelijk humanisme baseert zich niet op het resultaat van wetenschappelijk denken, zoals wordt gezegd en zoals onkritische geesten dan ook aannemen. Laat het humanisme, dat ernst maakt met zedelijke waarden gerust aan 't woord in leger en vloot: als het zijn taak maar niet misbruikt voor een wereld-beschouwelijke theorie, waarvan men van hoog tot laag meestal toch geen notie heeft."

Kerkelijk contact met intellectuelen

In het Utrechts Nieuwsblad van 23 juli lezen wij over een poging van de Gereformeerde Kerk tot kerkelijk contact met intellectuelen:

" De gereformeerde kerk van Utrecht houdt reeds jarenlang lezingavonden voor niet-kerkelijke intellectuelen met de bedoeling hun te informeren over het christelijk geloof. Men wil deze avonden nu een interkerkelijk karakter gaan geven.

Allereerst door samenwerking met de hervormde kerk te zoeken en daarna eventueel ook met de rooms-katholieke kerk.

Het is bovendien de bedoeling om het karakter van de samenkomsten te veranderen en er meer een gesprek van te maken. Men denkt er o.a. aan om eens een humanist voor een lezing uit te nodigen. Men wil namenlijk niet meer eenzijdig tegen de anderen spreken, maar ook naar die anderen luisteren en daarna samen over het gehoorde van gedachten wisselen."

"Ratio" in de belangstelling

In het Algemeen Handelsblad van 18 juli wordt met waardering gesproken over het tijdschrift "Ratio".

" Belangrijk is de verschijning van het tijdschrift Ratio, dat (waarschijnlijk tot zijn eigen genoegen) de weerstand van de "officiële" humanisten (die van het Verbond) heeft weten te wekken, en dus al niet meer met het Verbond op één hoop gegooid kan worden. De redactie zegt: "Ratio streeft er naar in een wereld van understatementen en vreedzame coëxistentie de zaken waarover we spreken wat duidelijker te stellen." Duidelijk is in elk geval, dat Ratio niet opereert met mythen en dat het getuigt van geloof in de rede. Daarmee is niet gezegd dat het "redelijk" wil zijn: een rationeel denkend mens vindt aanleiding genoeg om bij tijd en wijle agressief te kunnen zijn. Dat is ook Henk J. Meier die de corruptie in onze communicatiemiddelen te lijf gaat - achtereenvolgens Gomperts en Lunshof. Er is een goed interview met W.F. Hermans, en een door Ben Hulsing samengesteld overzicht van eigentijdse reacties op stukken van Heijermans - bijzonder belangwekkend. (juni-juli-nummer)."

Brabantse Volkshogeschool

Op 16 juli benoemde het bestuur van de Brabantse Volkshogeschool de 35 jarige drs. E.J. Helmer tot directeur; in een vraaggesprek dat De Stem van 17 juli met drs. Helmer mocht hebben zei de pas benoemde directeur onder meer:

" De Brabantse Volkshogeschool, aldus drs. Helmer, streeft ernaar in leiding en cursisten alle denkrichtingen in het Brabantse te vertegenwoordigen, mits zij opbouwend zijn. Zoals bekend is het bestuur thans samengesteld uit katholieken en protestanten. Het is de bedoeling om ook humanisten de kans te geven hun bijdrage te geven.

De Brabantse Volkshogeschool heeft haar positie in het landelijk organisatiepatroon nog niet bepaald. Met een definitieve stellingname wil men voorlopig wachten met het oog op het gesprek over samenwerking dat gaande is tussen de vereniging van de volkshogescholen op algemene grondslag en de katholieke federatie van volkshogescholen.

Congres Humanistische en Ethische Unie

In het Deventer Dagblad lazen wij op 13 juli:

" Zondag is het driedaags congres geëindigd, dat het bestuur van de Internationale Humanistische en Ethische Unie te Utrecht heeft gehouden, onder leiding van de voorzitter dr. J.P. van Praag.

De Unie is het overkoepelend lichaam van de humanistische organisaties in de wereld, dat thans door de toetreding van de organisaties in Australië, de Philippijnen, Nieuw Zeeland en Italië totaal 27 bedraagt.

Meegedeeld werd dat het project voor ontwikkelingshulp in Bihar, een provincie in India, in de naaste toekomst zijn definitieve uitvoering zal krijgen. Het volgend congres van de Unie zal in 1966 in Parijs gehouden worden."

zoekers naar waarheid

In Vrij Nederland van 18 juli werd de volgende boekbespreking opgenomen, gewijd aan het boek van B. van Gelder: Zoekers naar waarheid, een uitgave van Sijthoff te Leiden:

" In dit boek worden een aantal karakteristieke gegevens over het Leger des Heils, Morele Herbewapening, Hernhutters, Pinkstergemeente enz. verstrekt. Het werk ademt de geest van objectiviteit en de bespreking van het Humanistisch Verbond alleen al is een bewijs van des schrijvers bedoeling: een zo summier-mogelijke en een zo exact-mogelijke omschrijving te geven van ontstaan, wezen en doel van bepaalde groepen. Om vooral niet het gevaar te lopen, discriminerend over de "sekten" te spreken, heeft de auteur afgezien van elke vorm van indeling. Voor hen die zich op dit terrein particulier of pastoraal willen laten voorlichten kan dit boek bijzonder goede diensten bewijzen. Een uitvoerige bronvermelding verhoogt bovendien de waarde."

Nieuw Militair tehuis geopend

Het militair tehuis te Havelte "De Hunneberg" van het Humanistisch Thuisfront werd op 12 juli officieel geopend en vrijwel alle grote en provinciale bladen hebben er over geschreven, wij citeren hier De Noord Ooster uit Wildervank van 13 juli:

" Zaterdagmorgen is te Havelte het nieuwe militaire tehuis "De Hunneberg" van het Humanistisch Thuisfront geopend. Het ligt aan de toegangsweg naar de Johannes Postkazerne naast de Protestante en Katholieke tehuizen.

De voorzitter van het Humanistisch Thuisfront, de heer A.R. Vermeer, merkte op dat het niet de bedoeling is, naast elke kazerne een humanistisch tehuis te vestigen, maar hij was verheugd dat bij de Johannes Postkazerne, waar meer dan 2500 soldaten gelegerd zijn, dit nieuwe tehuis nu voltooid is.

Generaal P. Doornebal die de opening verrichtte namens de Staatssecretaris van Defensie, wees erop dat steeds meer militairen na hun dagelijkse diensttijd onderdak zoeken in de tehuizen. Het stijgend bezoek noemde hij een verheugend teken.

Het Tweede Kamerlid J. Smallenbroek (A.R.), sprak namens het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Hij zei dat men steeds meer inziet dat de overheden niet mogen discrimineren bij de geestelijke verzorging

in het leger, en dat de geestelijke vrijheden ook daar gerespecteerd behoren te worden. Omdat de overheid de burger in dienst roept, heeft zij iets te maken met diens vrije tijd, draagt zij er verantwoordelijkheid voor dat de dienstplichtige de vrije tijd goed kan doorbrengen, vandaar dat zij subsidieërt.

De opening werd bijgewoond door de hoofdvlootaelmoezenier en de hoofdvluchtpredikant en tal van andere militaire en burgerlijke autoriteiten.

. . .